

ÚSTAV INFORMAČNÍCH STUDIÍ A KNIHOVNICTVÍ
FF UK V PRAZE

Rudolf Vlasák

Světové informační systémy

Verze 1.0

Praha

Září 2008

1 DIALOG CORPORATION

1.1 HISTORIE

1964 – **Dr. Roger Summit** přesvědčil vedení firmy **Lockheed Missiles and Space Company**, aby zakoupila tehdy revoluční novinku ve výpočetní technice – IBM 360/30 s 32 kB RAM! – a založila **Laboratory for Information Science**.

Vznikl Summitem vedený výzkumný tým:

Dexter Schultz (SW pro tvorbu DB a vyhledávání)

Jim Brick (telekomunikace)

Ken Lew (hlavní programátor)

Bobo Mitchell (systémový programátor)

Ed Esbes (architekt systému)

1965 – vznikl první dotazovací jazyk **BEST** (povely Begin, Expand, Select a Type)

pro experiment převzata databáze 300.000 bibliografických záznamů výzkumných zpráv z NASA - **NASA STAR** (Scientific and Technical Aerospace Reports)

1966 – paralelní vývoj on-line vyhledávacího systému v Lockheed v PaloAlto a NASA v Mt Wiew

1967 – dotace IBM na experimentální užití prvního obrazovkového displeje pro terminál

– společný kontrakt NASA a Lockheed na přístup svých výzkumíků do DB NASA STAR

1968 – NASA vypsal konkurz na SW pro on-line vyhledávání informací – vítěz: **RECON** (Remote Consoles Information Retrieval Systém) firmy Lockheed týmu Rogera Summita. Ten tým získal 180.000 dolarů a nový počítač IBM 360/40 už s 64 kB RAM!

1969 – nová verze Summitova systému už s názvem **Dialog**

– k on-line přístupu přidány DB: **Nuclear Science Abstracts** od Atomic Energy Commission, **ESRO** (European Space Research Organization) a **ERIC**.

1971 – Roger Summit navrhuje komerční využití Dialogu z důvodu čelit vznikající konkurenci společnosti **SDC** (Systém Development Corporation), kde **Carlos Cuadra** vyvíjel obdobný systém. Z něho vzniklo později databázové centrum **ORBIT** (Online Retrieval Bibliographic Information Timesharing).

1972 – vzniklo komerční databázové centrum firmy Lockheed **Dialog Information Retrieval Service** pod vedením Dr. Rogera Summita. Odhad ceny centra: 500.000 dolarů.

1981 – odhad ceny cente Dialog: 70 milionů dolarů.

1988 – Dialog prodán společnosti **Knight Ridder** za 353 milionů dolarů.

1992 – K Dialogu přikoupeno společností KR evropské databázové centrum **Data-Star** za

40 milionů dolarů

1997 – Dialog prodán společnosti **M.A.I.D.** za 420 milionů dolarů.

1998 – Dialog ve vlastnictví společnosti **Thomson** a spolu s Data-Star připojen systém **Profound** s ekonomickými informačními databázemi

2008 – Dialog prodán společnosti **ProQuest**

1.2 SOUČASNOST

Americké databázové centrum patřící stále společnosti **Thomson**.

Působí v celosvětovém měřítku a objem jeho on-line zpřístupňovaných informačních zdrojů (dokumentografických, faktografických, fulltextových, obrazových i zvukových) v některých odhadech převyšuje objem všech webových zdrojů otevřeného internetu.

Pro různé typy uživatelů nabízí různá **rozhraní**:

- **Dialog Select** (nabízí předem nadefinovanou bázi dat a je vhodné především pro typického koncového uživatele, nikoli informačního profesionála, s relativně přívětivým prostředím pro vyhledávání).

Lze si předem navolit různé obsahové sekce Dialogu, např.:

- DialogBusiness (<http://www.dialogselect.com/bussiness>)
  - DialogGov (<http://www.dialogselect.com./gov>)
  - DialogEnergy (<http://www.dialogselect.com./energy>)
  - DialogPharma (<http://www.dialogselect.com/pharma>)
  - DialogTech (<http://www.dialogselect.com/tech>)
  - DialogChem (<http://www.dialogselect.com./chem>)
  - DialogNews (<http://www.dialogselect.co./news>)
  - DialogReference (<http://www.dialogselect.co./reference>)
  - DialogMed (<http://www.dialogselect.com./med>)
  - DialogFood (<http://www.dialogselect.com./food>)
- **Dialog Web** (umožňuje komunikovat ve dvou základních režimech – pro začátečníky i pro pokročilé).

Nabízí následující možnosti:

- k lepší identifikaci relevantní báze k dotazu službu **Dialindex**;
  - možnost použití adresářů a rejstříků bází dat;
  - možnost použití uživatelské dokumentace k databázím **bluesheets**;
  - uživatelská dokumentace má přístup on-line;
  - možnost výstupu do struktury HTML i do jiných formátů.
- **Dialog Classic** (určeno pokročilejším uživatelům, kteří zvládají profesionální dotazovací jazyk systému Dialog).

Jako **nejnovější informační zdroje** Dialog prezentuje:

News Edge (pro okruh ekonomů a manažerů se zaměřením na finančnictví, obchod a ekonomii, aktualizace každou vteřinu, nabídka SDI do elektronické pošty uživatele) managementu, finančnictví a ekonomie.

Rank Option (sám uživatel si vytváří různá statistická zjištění, vyhodnocují se i indexační prvky (deskriptory apod.), podle kterých lze analyzovat danou věcnou oblast)

Dialog News Room (shromažďuje do sbírek plné texty dokumentů a je označován za největší zdroj zpravodajství o světovém průmyslu, čerpající z obchodních magazínů ze všech regionů světa, včetně vyskytujících se trhů, např.

- obchod, vzdělávání
- místní noviny
- regionální obchodní publikace
- národní a mezinárodní obchodní noviny
- oblasti průmyslu – buletiny atd.

DialogLink 5 (pro vědce a výzkumníky z oblasti chemie – možnost vyhledávání podle chemických vzorců a zjišťování chemického složení látek). K dispozici jsou k tomu databáze:

- Beilstein Facts
- Derwent Chemistry Resource
- IMS Patent Focus
- IMS R&D Focus
- Index Chemicus
- Pharmaprojects
- Prous Science Drug Data Report

- Prou Science Drugs of the Future

Od r. 2006 soustředění ekonomických informačních služeb do **TBI** (Thomson Business Intelligence) se službami:

- Today's News (novinové články)
- Breakong News (okamžité upozornění na titulky klíčových zpráv z 2.300 světových informačních zdrojů)
- Market research (on-line firemní marketing)
- News Research (www portál s ekonomicky orientovanými časopisy, novinami a news letters)
- Broaker Research (zpravodajství pro broakerské firmy od více než 800 analytiků)

Ekonomické informační služby posíleny v roce 2008 **spojením** Thomson Corp. s agenturou **Reuters Corp. PLC**. Vzniklá společnost je hodnocena jako druhý největší provozovatel globálních informačních služeb za Googlem.

2 LEXIS-NEXIS

2.1 HISTORIE

1960: došlo k prvnímu pokusu o počítačovou registraci americké státní legislativy společností **Ohio Barr Association**

1970: přechází do majetku společnosti **Mead Data Central** (MDS), působící zejména v průmyslu dřevozpracujícím a v lesním hospodářství.

1974: v **MDC** on-line zpřístupněny první soubory databází legislativních informací **LEXIS** (v podstatě elektronická knihovna pro různé právní profese, zejména v advokacii) a **MEDIS** (elektronická knihovna pro nejširší vrstvy amerických lékařů).

1979: v **MDC** on-line zpřístupněn soubor databází **NEXIS** (elektronické plné texty především novin a časopisů)

1988: služby MDC dosáhly počtu 200 tisíc uživatelů ze 45 zemí světa

1990: počet uživatelů vzrostl na téměř na půl miliónu

1991 zaveden nový software **FREEESTYLE** (z uživatelského rozhraní vyloučeny jakékoli náročné prvky, jako např. booleovské, proximitní operátory, atd. a přechod na nabídkový styl – menu)

1994: centrum zakoupeno společností **Reed Elsevier**

1995: navázána spolupráce s agenturou **CNN**

1997: zavedena služba **EDGAR Plus** (Electronic Data Gathering Analysis Retrieval) s účastí konzultantské firmy **Disclosure**, která sdružuje činnost více než 15 tisíc menších konzultačních informačních firem.

2.2 SOUČASNOST

Americké databázové centrum společnosti **Reed Elsevier** (původně se jmenovalo **MDC**- Mead Data Central).

Působí ve 100 zemích světa. Uživatelé mají k dispozici k vyhledávání přes 5 biliónů dokumentů z více než 32 000 zdrojů.

Přes 13 000 **zaměstnanců** (kromě všech důležitých amerických měst dále: Toronto, Londýn, Paříž, Frankfurt, Miláno, Vídeň, Varšava, Budapešť, Praha, Tokyo, Peking, Praha, Sydney, Wellington, New Delhi, Durban, Singapur, Hong Kong, Buenos Aires, Santiago de Chile, aj.)

LexisNexis Group obsahuje čtyři hlavní jednotky:

- North American Legal Markets, sídlící v Daytonu, Ohio
- U.S. Corporate and Federal Markets, též v Daytonu
- Martindale-Hubbell, se sídlem v New Providence, New Jersey

- operační pobočky v Evropě, Pacifiku a Latinské Americe, zahrnující společnosti Butterworths ve Velké Británii, Austrálii a Kanadě, Les Editions du Juris-Classeur ve Francii, Abeledo-Perrot v Argentině, Orac v Rakousku a také LexisNexis CZ, s. r. o.

Motto v USA: "It's How You Know"

Čtyři hlavní odvětví:

- **Academic** (plnotextové dokumenty z více než 5,900 publikací zaměřených na zprávy, business, právo, zdravotnictví a referenční publikace)
- **LexisNexis U.S. Serial Set Digital Collection** (jeden z nejvýznamnějších zdrojů pro studium o americké historii a politických událostech)
- **UPA Publications** (University Publications of America - je hlavní vydavatele dokumentárních vědeckých sbírek pro knihovny a akademickou půdu na celém světě)
- **CIS Publications** (standard pro kvalitní indexování a uskladňování vládních informací)

Sídlo

Miamisburg, Ohio, USA

2.3 PŮSOBNOST V ČR

Nakladatelství LexisNexis CZ, s. r. o. v České republice založeno v roce 1992 pod názvem **Nakladatelství ORAC s.r.o.** V roce 1998 se stalo spolu se svou mateřskou společností **Verlag ORAC** holdingu, zabývajícího se produkcí právnícké a ekonomické literatury, společností **Reed Elsevier plc Group**.

Stěžejní produkty společnosti LexisNexis CZ určené především pro právní profesionály:

- **Online a softwarová aplikace Databanka Judikatury** - www.judikatury.cz – v současnosti nejrozsáhlejší sbírka setříděné judikatury na českém trhu, nejrozsáhlejší zdroj soudní judikatury v ČR s retrospektivou od roku 1996 (přes 3 600 soudních rozhodnutí). Obsahuje sbírky judikatury českých soudů a Evropského soudu pro lidská práva.
- **Online podoba všech časopisů vydávaných LexisNexis CZ** - www.lexisnexisonline.cz - s fulltextovým vyhledávačem a přehledným archivem všech článků za období posledních tří let, obsahující
  - Trestní právo online
  - Právo pro podnikání a zaměstnání online
  - Daně a finance online
  - Soudce online
  - Státní zastupitelství online
  - Zdravotnictví a právo online
- **Online sbírka judikatury Evropského soudu pro lidská práva** - www.evropskysoud.cz

LexisNexis CZ pracuje zejména pro:

- Státní správu a samosprávu (např. Ministerstvo financí, Ministerstvo spravedlnosti atd.)
- Justici (soudy, státní zastupitelství) - například Nejvyšší soud ČR, Ústavní soud ČR, všechny Krajské soudy atd.
- Firemní sektor - především firmy nad 200 zaměstnanců
- Právní firmy (advokáti, advokátní kanceláře)
- Daňové poradce, účetní a konzultantské firmy
- Bankovní a pojišťovací ústavy a obchodníky s cennými papíry
- studenty, pro které vydává učebnice a zvyhodňuje jejich nákupy produktů LexisNexis.

3 ISI (INSTITUTE FOR SCIENTIFIC INFORMATION)

3.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Americká informační instituce, zaměřená na vědu a vědecký výzkum.

Založena roku **1958**.

Zakladatel: **Eugen Garfield, Ph.D.** Narozen 16.9.1925.

Oficiálně je ISI **vlastněna** americkou společností **The Thomson Corporation**.

Kromě bibliografických služeb je nabízeno i dodávání úplných textů dokumentů. Tato služba je realizována přes systém **The Genuine Article (TGA)**. Díky smluvní dohodě zpřístupňuje ISI **úplné texty** uživatelům databázových center **Dialog**, **OVID Technologies**, **DIMDI**, **STN** aj.

Od roku 1997 ISI vystavuje svá data na internetu (webové rozhraní WOS neboli **Web of Science**) nebo je možné použít jednotného rozhraní WOK (**Web of Knowledge**).

Sídlo

Philadelphia, Pensylvánie, USA, Market Street 3501

3.2 HLAVNÍ FUNKCE

- Vyhledávání informací (general search, advanced search, cited reference search)
- Zobrazování záznamů (zobrazení zkrácených/ plných článků, propojování na úplné texty, záznamy citací, třídění, tištění, posílání záznamů e-mailem atd.)
- Ukládání formulací rešerší
- Služba Alert (v podstatě SDI)

3.3 DALŠÍ ČINNOSTI

- excerpce článků z vybraných časopisů z daných oblastí (základní bibliografické údaje, dále autorská klíčová slova, doplňková klíčová slova a autorské abstrakty).
- bibliometrické a scientometrické analýzy, na základě nichž byly vytvořeny metody jako např. **Impact Factor** = míra citovanosti titulu v jiných titulech.)

3.4 DATABÁZE CURRENT CONTENTS (CC)

- Zemědělství, biologie a ekologie (Agriculture, Biology & Environmental Sciences)
- Sociální vědy (Social & Behavioral Sciences)
- Klinická medicína (Clinical Medicine)
- Vědy o životě (Life sciences)
- Fyzika, chemie a vědy o Zemi (Physical, Chemical & Earth Sciences)
- Inženýrské obory, technika a technologie (Engineering, Computing & Technology)
- Umění a humanitní vědy (Arts & Humanities)
- Obchod (Business Collection)

- Elektronika a telekomunikace (Electronic & Telecommunication Collection)

3.5 CITAČNÍ REJSTŘÍKY

- Science Citation Index (SCI) – pro přírodní a aplikované vědy
- Social Science Citation Index (SSCI) – pro sociální vědy
- Arts and Humanities Citation Index (AHCI) – pro umění a humanitní vědy.

Science Citation Index

Základní a nejvýznamnější část systému citačních rejstříků – více než 20 milionů záznamů (2008) Zaměřeni na přírodní vědy a techniku

Social Science Citation Index

4 miliony záznamů (pro rok 2005). Články jsou zpracovávány z oblasti společenských věd (např. sociologie, právo, historie, psychologie, filozofie, lingvistika, přírodní a lékařské obory atd.)

Arts and Humanities Citation Index

Velikostně nejmenší - přes 2 900 000 záznamů (2008). Zaměřeno na oblast humanitních věd (náboženství, literatura, architektura, archeologie apod.)

4 FACTIVA

Zpřístupňuje vesměs faktografické informace vč. plných textů dokumentů především z oblasti obchodu a ekonomiky, finančnictví a kapitálových trhů, firemního podnikání zejména v oblasti high-tech a farmacie.

4.1 HISTORIE

Společnost provozující systém Factiva založena na v květnu 1999.

Tradice sahají do druhé poloviny 19. století k firmě **Dow Jones**, provozující finanční informace, původně z newyorské burzy. V 80. a 90. letech 20. století se služba celosvětově prosadila jako databázové centrum, původně pod názvem **Dow Jones News Retrieval** a posléze **Dow Jones Interactive**.

2005 získala Factiva společnosti **2B Reputation Intelligence**, specializující se na monitoring médií, a **Synapse – Knowledge Link Corporation**, poskytující taxonomy management software.

2006 Factiva integrována do **Enterprise Media Group**, když agentura **Reuters** prodala svůj poloviční podíl společnosti Dow Jones. Od roku 1999 společnosti Reuters a Dow Jones Interactive provozují systém „Factiva“.

Factiva se tak stala společným podnikem společností Dow Jones a Reuters.

V roce 2007 byla Factiva jako součást Dow Jones Company prodána **Rupert Murdoch's News Corporation**.

2008 došlo ke spojení **Reuters Group PLC** a **Thomson Corporation** s plánovaným obratem 12,4 miliardy dolarů, zaujímající v informačním průmyslu 2. místo za Googlem, s více než 30 tisíci zaměstnanců.

4.2 SOUČASNOST

Nejvýznamnější on-line systém (databázové centrum) v oblasti obchodu a ekonomiky.

První místo na světových informačních trzích službou aktuálního zpravodajství. **Current Awareness News** a on-line výzkumu trhu **Research Online Industry**

Více než 1,9 milionů uživatelů (2008) - 84 % z 500 firem hodnocených časopisem Fortune.

4.3 HLAVNÍ INFORMAČNÍ ZDROJE

- více než 10 000 zdrojů ze 159 zemí, 350 regionů ve 22 jazycích
- více než 120 aktualizovaných zpravodajských zdrojů (*newsvires*) vč. výhradní kombinace zdrojů od Dow Jones, Reuters a Associated Press. Celkem více než 500 zpravodajství vč. Asia Pulse, VWD, Agence France Presse, Agencia EFE atd.
- aktuální denní obsah novin, jako jsou např. The Wall Street Journal, The New York Times, Washington Post, The Globe and Mail, Financial Times, Les Echos, South China Morning Post, Australian Financial Review, Sydney Morning Herald, Straits Times, Yomiuri Shimbun, Frankfurter Allgemeine Zeitung, The Irish Times atd, jakož i řada lokálních novin z celého světa.
- přepisy klíčových televizních a rozhlasových zpráv od BBC, ABC, CBS, NBC, Fox, CNN, NPR apod.
- všeobecná a odborná periodika, jako jsou např. The Economist, Forbes, Fortune, Time, Newsweek, Finanz & Wirtschaft, Satellite News, BusinessWeek, Focus, L'Express, The Bulletin, Far Eastern Economic Review atd.
- fotografie a vyobrazení od Reuters a Knight-Ridder, firemní zprávy, historická data o trzích, odkazy na www zdroje
- blogy a elektronické nástěnky apod.

4.4 DALŠÍ FUNKCE A SLUŽBY

- **Taxonomie** (vlastní speciální patentovaná taxonomie pro průmyslová odvětví, regiony a organizace, vč. hesláře)
  - a. Company Codes (320,000+)
  - b. Industry Codes (872+)
  - c. Regional Codes (350+)
  - d. Subject Codes (650+)
- **Pokročilé vyhledávání**

Určeno pro profesionální řešeršéry. Základní funkce:

- free text searching – ruční zadání dotazu pomocí dotazovacího jazyka
- možnost rozšiřování dotazů přidáváním termů ze speciální taxonomie
- využití Booleovských a dalších pokročilých operátorů
- specifikace typu zdrojů
- **vyhledávač Search 2.0** - rozhraní je podobné rozhraní vyhledávače Google. Výsledky vyhledávání jsou doplněny o tzv. **Discovery Pane**, který umožňuje objevovat souvislosti ve vyhledaných datech, s nimiž je možno dále pracovat. Při zobrazování plných textů článků jsou automaticky přidávány také odkazy na články s podobným obsahem.

4.5 DÍLČÍ INFORMAČNÍ FUNKCE

Factiva Companies & Executives™ (analýzy konkurenčních firem, zprávy o účetních výkazech, platební schopnosti, bonitě podniku po cílené informace nebo biografie manažerů)

Factiva iWorks™ (pro informační pracovníky, kteří nejsou součástí této jedné uzavřené knihovny a potřebují rychlý a snadný přístup k informacím s jednoduchostí volného webového vyhledávání)

Factiva SalesWorks™ (důvěryhodné obchodní zprávy)

Factiva Insight™: Media Intelligence (vytváří dynamické grafy tříděné na tištěné, on-line a vysílané, zadané podle data, regionu a klíčové položky - během jednoho kliku vidíme graf, který obsahuje články ze kterých byla odvozena metrická data)

Factiva Insight™: Benchmark Online (on-line přístup k předkonfigurovaným tabulkám a grafům s výhodou přístupu k článkům ukrytým v pozadí zobrazení)

Factiva Developer's Kit (webová služba, která nabízí aplikační programové rozhraní, založené na XML a umožňuje zařadit obsah Factivy do uživatelského zpracovatelského procesu)

Factiva Track Module (firmám umožňuje získávat čerstvé informace o jejich konkurentech a odvětví, v němž pracují přímo z firemního intranetu, přičemž je lze obdržet z více než 120 elektronických zdrojů, např. Dow Jones, Reuters, Associated Press)

Factiva.com News Page Packages (monitorovací služba – díky ní může firma či organizace prohlížet a využívat více než devadesát pět významných a vlivných světových novin a časopisů, a tak lze sledovat jednotlivá průmyslová odvětví, společnosti, konkurenční firmy, novinky z oboru, ceny akcií nebo jakákoliv jiná témata)

Factiva Select (přísun zpráv přizpůsobených zákazníkům dává možnost zapojit filtrovaný XML obsah z nejlepších světových sbírek celosvětových zpráv a obchodních informací do intranetů nebo portálů různých firem)

5 OCLC

5.1 HISTORIE

Založeno v roce **1967** jako systém sdílené katalogizace a tvorby on-line souborného katalogu na Univerzitě v Ohio.

Zakladatel: **Frederick G. Kilgour** (prezidentem OCLC 1967-80, Pak profesor na Univerzitě v Severní Karolíně, zemřel 2006).

Původně pod názvem *Ohio College Library Center* pro 54 univerzitních knihoven v Ohiu. Od roku 1971, kdy byl systém plně realizován jako katalog **OLUC** (On-line Union Catalogue) na přelomu 60. a 70. let rychle se rozvíjel po celých Spojených státech.

Od r. 1977 jako akciová společnost se zapojením knihoven i mimo USA s právem volit členy dozorčí rady.

V roce 1981 se přejmenovala s ponecháním původního loga OCLC na **Online Computer Library Center, Inc.**

5.2 SOUČASNOST

Služby OCLC rozděleny do **7 kategorií**:

1. **Katalogizace a metadata** (přenosy dat v režimu off-line pro katalogizaci, jednak prostřednictvím příloh e-mail, FTP nebo na CD-ROM, disketách či magnetických páskách).

Určeno pro komunikaci objemných dávek záznamů pro WorldCat, stahování záznamů, k úpravám záznamů pro potřeby katalogů účastných knihoven po jejich stažení z WorldCat. V nabídce je i několik tezaurů a webová navigace v elektronické verzi OCLC udržovaném **Deweyho desetinném třídění**.

Zajímavost: soubor revidovaných autoritních záznamů pro dokumenty z indické jazykové oblasti.

2. **Elektronické fondy a sbírky**

- a) sbírka **elektronických časopisů** (časopisy lze vyhledávat pomocí FirstSearch)
- b) virtuální knihovna **NetLibrary**. Obsahuje:
  - **e-Books** (přes 150 000 referenčních příruček, titulů z oblasti výpočetní techniky a IT, včetně kolekcí významných nakladatelů beletristické i studijní literatury z mnoha oborů a z několika jazykových oblastí. Umožňuje selekci v plných textech s jazykovými mutacemi v čínštině, angličtině, němčině, francouzštině, japonštině, korejštině, španělštině a thajštině.

- **Audiobooks** (nahrávky více než 5000 nejčtenějších titulů z oblasti beletrie, bestsellerů, kultovní literatury i oceněné tituly z prestižních soutěží. Texty jsou namlouveny profesionálními herci ve vysoké umělecké i akustické kvalitě. Jsou přenášeny v komprimovaném formátu WMA (Windows Media Audio) se zabudovanou ochranou autorských práv. Nelze je vypálit na CD-ROM.
  - **Net Library Databases** (ve spolupráci s taiwanskou distribuční firmou Airiti nabízeny tři největší databáze z čínské jazykové oblasti - *Chinese a Taiwan Electronic Periodical Services a National Palace Museum Online*)
- c) **c)katalog CAMIO** (*Catalog of Art Museum Images Online*), obsahuje obrazové záznamy z oblasti umění: fotografie, malby, sochy, dekorační a užitkové předměty, tisky, kresby, šperky, kostýmy, textilie, architektonické objekty a navíc také audio, video a kombinovaná média z oblasti umění.
3. **Správa digitálních archivů:**
- a) externí digitální **repozitář Digital Archive** s pravidelným monitorováním kvality všech uložených souborů
  - b) **Preservation Service Center** pro digitalizaci vlastních sbírek se zárukou standardizovaných výstupů
  - c) **rejstřík** digitalizovaných nebo k digitalizaci připravených dokumentů (zejména monografií a časopisů) **DLF/OCLC Registry of Digital Masters**
  - d) **CONTENTdm** pro již existující nebo i nově vznikající digitální archivy k online vyhledávání prostřednictvím metadat jednotlivých sbírek, které budou přidány do katalogu WorldCat. Zpřístupňované texty umožňuje prohledávat pomocí programu **ABBYY FineReader**
4. **Správa knihovních systémů a jejich analýza:**
- a) **Identity Management Connector** zpřístupňující všechny knihovní aplikace a systémy OCLC na základě jednoho identifikačního hesla
  - b) softwarové knihovní systémy **LBS, OLIB** nebo **SISIS-SunRise** podporované OCLC a disponující standardními parametry (OPAC, výpůjční, akviziční a kontrolní modul, správa seriálů, intuitivní uživatelské webové rozhraní)
  - c) **analytické funkce** k porovnávání sbírek určité knihovny s jinou knihovnou, s možností identifikace chybných titulů k zařazení do akvizičních plánů, grafických nebo tabulkových výstupů. Umožňuje analýzy využívání některých částí fondů, srovnání nákladů na akvizici a rozvržení finančních požadavků podle oborových, akreditačních a jiných kritérií
  - d) akviziční služba **WorldCat Selection** sdružující nabídky registrovaných distributorů softwarových systémů pro automatizaci knihoven na základě zadaných kritérií.
5. **Referenční a vyhledávací služby:**
- a) **FirstSearch** (selektce ve WorldCat i v téměř 90 bibliografických databázích, v elektronicky zpřístupňovaných plných textech časopisů, včetně formátu full-image)
  - b) platforma **WorldCat.org** s možností vyhledávání záznamů o knihách na základě dotazů zadaných do klasického vyhledávače a s výslednými záznamy propojenými přímo do katalogu nejbližší knihovny vlastníci hledaný dokument (k dispozici je také verze prohledávající primárně vlastní katalog knihovny **WorldCat Local**)
  - c) virtuální referenční služba **QuestionPoint** umožňující komunikaci uživatele a pracovníka knihovny na principu chatu
  - d) možnost **vytvoření skupin knihoven** (jejich fondů) společně využívajících služby OCLC (financování a využívání online zdrojů, statistiky, akviziční a katalogizačních služby, současné prohledávání katalogů celé skupiny atd.)
  - e) **ArchiveGrid** zpřístupňující detailní popisy více než milionu archivních kolekcí z 2500 knihoven, muzeí a archivů po celém světě
  - f) platforma **SISIS-InfoGuide** - intuitivní vyhledávací systém pro uživatele prohledávající lokální i externí zdroje s využitím technik sociálních sítí, samoobslužných funkcí a návazných služeb pro získání dokumentů (MVS, SFX, SRU)

- g) informační modulární portál **SISIS-Elektra** umožňující prohledávat několik heterogenních databází zároveň (např. katalogy, encyklopedie, informační webové stránky, vědecké databáze) a sofistikovanější **ZPORTAL** umožňující prohledávat také intranet, nastavit autentizaci uživatele nebo vyhledávací profily.

6. **Sdílení zdrojů a DDS** zahrnuje:

- a) systém **VDX** pro jednoduché sdílení zdrojů uvnitř skupin knihoven
- b) kontextovou službu **WorldCat Link Manager**, která na základě OpenURL linkování umožňuje propojovat záznamy se zdrojovým dokumentem
- c) pro meziknihovní výpůjční služby **WorldCat Resource Sharing** spolu se software **ILLiad**, který automatizuje rutinní akce meziknihovních výpůjček.

7. **Webové a datové služby**

- a) autentizační program **EZproxy** pro přístup k licencovaným databázím
- b) rejstřík **WorldCat Registry** zahrnující metadata o přihlášených institucích
- c) **WorldCat xISBN** k rychlé identifikaci díla a jeho lokalizaci, nalezení možných verzí nebo edic včetně jejich lokalizací a zjištění vazeb na jiná díla a jejich ISBN.

Kromě toho OCLC už tradičně zvláště nabízí některé speciální služby, které jsou knihovnami masově využívány:

ArticleFirst - bibliografické citace článků z periodik. Výběrově obsahuje plné texty článků. Seznamy obsahů periodik s informací o jejich lokaci.

ECO Electronic Collection Online - bibliografické informace z periodik s abstrakty a výběrově s plnými texty článků.

ERIC - bibliografie literatury z oblasti vzdělávání. Obsahuje anotované odkazy na neperiodické materiály publikované v Resources in Education (RIE) a časopisecké články uveřejněné v Current Index to Journals in Education (CIJE). Výběrově jsou uvedeny plné texty.

GPO - bibliografické záznamy zpráv ze zasedání kongresových výborů, jejich jednotlivých slyšení, diskusí a dokumentů vydaných jednotlivými ministerstvy. Záznamy zpracovala agentura Government Printing Office.

Medline - obsahuje informace z medicíny a oborů vztahujících se ke zdravotní péči včetně abstraktů. Odpovídá tištěným rejstříkům Index Medicus, Index to Dental Literature a International Nursing Index. Součástí je tezaurus MESH.

NetFirst - odkazy na odborné zdroje na internetu.

PapersFirst - přístup k referátům prezentovaným na jednotlivých světových konferencích, kongresech, sympoziích, výstavách a workshopech.

ProceedingsFirst - seznamy obsahů sborníků z vědeckých konferencí.

UnionLists - souborný katalog periodik s uvedenými lokacemi.

WilsonSelectPlus - plné texty článků z periodik doplněné o úplné rejstříky a abstrakty z bázi H. W. Wilson General Science Abstracts, Humanities Abstracts, Readers' Guide Abstracts a Wilson Business Abstracts.

World Almanac - základní referenční zdroj, obsahuje biografické, encyklopedické informace, fakta a statistické údaje.

5.3 OCLC A ČR

Národní knihovna ČR je v systému OCLC reprezentována na základě kontraktu od roku 1994. Zasílá do katalogu WorldCat záznamy české souběžné národní bibliografie a také z něj odebírá záznamy pro účely katalogizace zahraničních přírůstků.

Na základě grantových projektů byla od roku 2000 pro NK ČR a dalších 9 českých knihoven zpřístupněna služba OCLC FirstSearch a od roku 2004 má přístup celkem 17 knihoven v ČR. Kromě katalogu WorldCat jsou z tohoto rozhraní zpřístupňovány také další 4 databáze (ArticleFirst, PapersFirst, ProceedingsFirst a WilsonSelectPlus).

5.4 AKTUÁLNÍ ZAJÍMAVOSTI

V květnu 2008 – smlouva OCLC a **Google Inc.** o výměně dat s cílem zjednodušit prohledávání digitalizovaných, resp. i původně digitálních knihovních fondů pomocí vyhledávacích služeb Google. Pro členské knihovny OCLC - program

Google Book Search umožňující selekci v plných textech více než milionu dokumentů, převážně knižního charakteru. S Google sdílí OCLC své záznamy katalogu WorldCat.

Byla zahájena jednorázová konverze 1,5 milionu záznamů katalogu **Čínské národní knihovny** se zobrazením znaků čínského písma.

V průběhu roku 2008 uvedena do provozu nová služba – **CONTENTdm** – zajišťující uživateli možnost importu, dalšího databázového zpracovávání a vyhledávání plných textů dokumentů ve formátu PDF. Umožňuje to integrovat dokumenty přetažené z OCLC přímo do elektronických knihovních fondů jednotlivých knihoven. Spolu s primárními dokumenty v PDF lze přetáhnout z WorldCat také jejich katalogizační záznamy s příslušným prolinkováním k plným textům v digitální knihovně.

6 INFOTRIEVE

6.1 HISTORIE

Založeno v roce **1987** jako společnost poskytující služby vyhledávání a dodávání dokumentů pro učitele Kalifornské univerzity v Los Angeles.

Stala se první společností, která zdarma zpřístupnila databázi Medline. Získala několik významných ocenění:

- 2003 mezi nejdůležitějšími společnostmi z oblasti e-content hodnocených časopisem E-Content Magazine,
- 2004 od marketingové firmy Growthink Research ocenění za prospěšnost v e-business a časopis Scientific Computing & Instrumentation Magazine udělil Infotrieve cenu za nejlepší produkt pro oblast řízení dat za „elektronický laboratorní notebook“.

6.2 SOUČASNOST

Komerční firma působící v informačním průmyslu. Přední místo mezi **dokumentovými dodavatelskými službami (DDS)** v oblasti vědy, techniky a zejména medicíny se souvisejícími obory (life sciences).

Kromě DDS vyvíjí podpůrné platformy pro výzkum a vývoj, podpůrná řešení pro informační a knihovní služby a pro propagaci lékařských a laboratorních produktů. Mezi zákazníky firmy Infotrieve patří např. 40 z 50 nejvýznamnějších biofarmaceutických společností, množství podniků od malých po středně velkých, a vedoucí výzkumné a akademické instituce.

Sídlo firmy - Los Angeles, pobočka pro Evropu v Kolíně nad Rýnem, pobočka pro pacificko-asijskou oblast ve Viktorii (Austrálie).

6.3 HLAVNÍ SLUŽBY

Ends of the Earth (heslo služby: „nalezneme pro vás a dodáme vám požadovaný článek kdekoli a odkudkoli na světě“).

Article Finder (selekce a následně DDS z více než 55 tisíc časopisů)

eContent (vlastní databáze společnosti Infotrieve, zahrnuje okolo 10 000 titulů časopisů obsahujících více než 2,3 milionů článků).

Table of Contents - TOC (databáze, jejíž záznamy jsou tvořeny tabulkami s obsahy jednotlivých časopisů. K databázi se váže služba **TOC alert service**, doručující pravidelně i obsahy nových časopisů, jejichž tituly si uživatel předem navolil a uložil do svého „TOC profilu“).

PubList (produkt Infotrieve, obsahuje přes 150 000 časopisů, bulletinů a jiných periodik, z nichž uvádí detailní informace, zahrnující tituly časopisů, formáty, adresy vydavatelů, kontakty na editory, informace o nákladech a čísla ISSN. Přes databázi je možno vyřídit si předplatné časopisu).

Infotrieve nabízí **různé cesty dodávky** dokumentů - prostřednictvím faxu, e-mailu, běžnou poštou, kurýrem atd. Dokument může být doručen v textové formě nebo v HTML.

Ceny: za dokument do 20 stran - v USA 12 dolarů, v Evropě 15 Euro, ale s příplatkem za porušení copyrightu.

V případě „rychlého doručení“ dokumentů: služba „**Rush Service**“ (zaslání následující den) a služba „**Panic Service**“ (zaslání téhož dne) Za službu „Rush Service“ je přírůžka 10 amerických dolarů, za službu „Panic Service“ 20 dolarů.

Podpory zefektivnění služeb DDS Infotrieve:

- **Ariel** (Síť uživatelských stanic „Ariel“ - umožňuje zasílat obrazová data na další stanici Ariel kdekoliv na světě s využitím FTP nebo e-mailu a převést je do souboru PDF pro snadnější dodání. Je rychlejší než fax, zvládá doručení i obtížných textů obsahujících např. asijská písma nebo matematické rovnice. Je určena pro přenos nejdetailnějších obrázků, jako jsou např. fotografie NASA. Stala se jedním z nejvyužívanějších systémů pro přenos dokumentů v akademickém světě a knihovnám a informačním centřům umožňuje úspěšné zvládnutí online dodávání dokumentů.)
- **e-100** (Zajišťuje elektronické dodání dokumentů, i když původní nosič dokumentu je papír. Možnosti prohlížení a tisknutí dokumentu jsou závislé na kontrole copyrightu. Požadovaný dokument je stažen prostřednictvím odkazu a zaslán na e-mail. Jestliže je dokument již vytvořen jako elektronický, bude doručen ve formátu PDF s oprávněním být mnohokrát prohlížen a tištěn. Když je původní dokument tištěný, je naskenován do formátu TIFF a zaslán jako TIFF dokument obalený ve formátu PDF s právem na jedno prohlédnutí a jedno vytištění. Má v sobě zabudovanou kontrolu copyrightu.
- **Document Delivery Management Systém** (jde o technologickou platformou pro proces dodávání dokumentů. Může se stát např. součástí podnikového intranetu a přizpůsoben stejným grafickým rozhraním, může být implementován do stávajícího knihovního systému. Umožňuje lokalizovat, zvolit a zakoupit publikaci v upraveném prostředí. Platforma umožňuje řízení vyhledávání dokumentů a jejich objednávky, platby a dodání.

7 STN INTERNATIONAL (SCIENTIFIC & TECHNICAL INFORMATION NETWORK)

7.1 HISTORIE

Vyvinulo se z oborového informačního centra **FIZ** (Fachinformationszentrum) **INKA**, působícího v oblasti inženýrských technických oborů. Název STN International získalo v roce 1983, kdy bylo částečně reorganizováno a privatizováno, i když s významným státním podílem.

7.2 SOUČASNOST

Centrum tvoří síť 3 nezávislých, ale technicky a organizačně spolupracujících center:

1. **FIZ Karlsruhe** ve Spolkové republice Německo - <http://www.fiz-karlsruhe.de>

FIZ Karlsruhe je odvětvové informační centrum SRN v oblasti energetiky, fyziky, matematiky a příbuzných oblastí. Založeno v roce 1977. Spolupracuje na rozvojových projektech s vysokými školami, neuniverzitními výzkumnými zařízeními a hospodářskými společnostmi.

2. **CAS** (*Chemical Abstracts Service*) Americké chemické společnosti **ACS** (American

Chemical Society) v Columbusu, stát Ohio, USA - <http://www.cas.org>

CAS je celosvětovým hlavním centrem pro chemické informace. Založen v roce 1907. Nejznámější službou je Chemical Abstracts (CA) a jeho databáze CHEMBASE (v současné době má roční přírůstek přes 500 tisíc záznamů)

3. JICST (Japan Information Center for Scientific and Technology) tokijské firmy JST

(The Japan Science and Technology Agency) - <http://www.jst.go.jp/EN/>

JICST je japonské ústřední informační středisko pro zpracování vědeckých a technických informací, založené v roce 1957.

Každá z částí databázového centra se zaměřuje na určitou oblast. FIZ Karlsruhe se orientuje na oblast energetiky, fyziky, matematiky a souvisejících oborů, CAS je hlavním producentem chemických informací a JICST je přední organizací pro informace o vědě a technice v Japonsku.

STN patří mezi největší databázová centra pro oblast vědeckotechnických informací. Základ tvoří informace z **přírodních a technických věd a patentové informace**.

Cílovými skupinami jsou především vědeckí pracovníci z průmyslových odvětví i ekonomie, výzkumná zařízení a univerzity.

On-line celkem 230 databází s více než 530 miliony záznamy s bibliografickými údaji, fakty, číselnými daty a chemickými strukturami.

7.3 ROZHRANÍ

- **STN Express with Discover!** (selekce, analýza vyhledaných dat, přístup k plným textům, propojení na externí hypertextové odkazy, možnost přizpůsobení tohoto rozhraní – od funkčních kláves, přes oblíbené odkazy až po zpracování vyhledaných záznamů. zhotovování tabulek nebo vizualizace v podobě trojrozměrného grafu)
- **STN on the Web** (webové rozhraní, možnost hypertextových odkazů interních v rámci souvisejících záznamů nebo externích směřujících do internetu nebo obrázků obsažených v textu a k dispozici je kvalitní dokumentace a možnost zhotovení přepisu záznamu do formátu HTML, RTF nebo PDF)
- **STN Easy** (určeno pro příležitostné uživatele, kteří potřebují nárazově vyhledat vědecké nebo technické informace, k dispozici jsou čtyři režimy vyhledávání: Easy Search, Advanced Search, CAS Number Search, Patent Lookup).

K **analýze a vizualizaci** vyhledaných výsledků je k dispozici software **STN AnaVist**.

7.4 ORGANIZACE

FIZ Karlsruhe zaměstnává celkem přes 320 zaměstnanců. V čele je představenstvo a dozorčí rada.

Organizační útvary:

- Strategické plánování
- Rozvoj a aplikovaný výzkum
- Marketing a prodej
- Služby
- Informační technologie
- Finance
- Personalistika

7.5 KOOPERACE A STRATEGICKÉ PARTNERSTVÍ

Chemical Abstracts Service, Max-Planck-Gesellschaft, Technische Informationsbibliothek, European Mathematical Society, Fachinformationszentrum Chemie, Gesellschaft für Informatik

Sídlo

Hlavní sídlo FIZ Karlsruhe je na půdě výzkumného centra Karlsruhe. Své pobočky má v Berlíně a Bonnu. Dceřinná společnost na území Spojených států amerických je v Princetonu ve státě New Jersey.

8 DIMDI (DEUTSCHES INSTITUT FÜR MEDIZINISCHE DOKUMENTATION UND INFORMATION)

8.1 SOUČASNOST:

Státní instituce - v působnosti Spolkového ministerstva zdravotnictví. Vznikala se záměrem poskytovat informace z oblasti medicíny a příbuzných oborů.

Více než 70 databází pokrývajících **kompletní spektrum medicíny** včetně příbuzných oborů, např. **výživy** nebo **zemědělství**.

Zejména: lékařství, léčiv a toxikologie, mimoto nabízí rozsáhlé informace o systému zdravotní péče

- lékařské klasifikace a pojmy systémů
- informační systémy pro lékařská zařízení
- informační systémy pro léčiva
- informační systémy pro HTA (Health Technology Assessment) – hodnocení zdravotnických technologií
- informační platforma telematiky.

8.2 ZÁKONEM STANOVENÉ ÚKOLY DIMDI:

- údržba a aktualizace klasifikace a terminologie oficiální verze tezauru MEDLINE (MEDLINE Thesaurus and International Classification of Illnes),
- příprava databází informačního systému léků a lékařských zařízení,
- vytváření informačního systému hodnotícího lékařské metody,
- podpora výzkumu,
- s pomocí HTA podporovat rozhodování o opatřeních vztahujících se ke zdraví.

8.3 PŘÍSTUPY PŘI VYHLEDÁVÁNÍ

- do všech DIMDI databází, které jsou bezplatné a do řady z těch, které jsou dostupné za poplatek,
- je umožněn přístup i bez uzavření smlouvy.

8.4 ROZHRANÍ

Vstup do systému je možný prostřednictvím webového prohlížeče nebo Telnetu, obě rozhraní nabízejí stejné funkce a možnosti vyhledávání.

DIMDI Smartsearch - grafické uživatelské rozhraní je snadné k pochopení a jednoduché k ovládní a nabízí mnoho možností pro vyjádření vyhledávaných dotazů. Předchozí znalosti nejsou nezbytné.

Vhodné vyhledávací režimy pro každý dotaz:

- Basic - pro jednoduché dotazy
- Advanced - pro složitá vyhledávání
- Expert - příkazový jazyk pro profesionály
- Obslužné funkce - umožňují objednat fulltextové odkazy na literaturu v jedné z přidružených knihoven nebo stáhnout přímo, sestavit pevnou objednávku k pravidelnému opakování vyhledávání, uložit vyhledané k pozdějšímu použití.

Použití „Access with User Code“ nabízí další služby jako např. dvojitou kontrolu apod.

DIMDI ClassicSearch command language – nabízí všechny druhy možností k formulování dotazů a dále funkce:

- odesílání dokumentů e-mailem
- vytvoření trvalé objednávky pro automatické zpracovávání dotazů pro službu SDI
- objednávka fulltextu dokumentu v jedné z přístupných knihoven.

8.5 VĚCNÉ ROZDĚLENÍ DATABÁZÍ:

- medicína
- léčiva
- toxikologie
- lékařská zařízení
- hodnocení zdravotnických technologií
- biotechnologie
- psychologie
- veterinární medicína

8.6 VOLNĚ DOSTUPNÉ DATABÁZE

- **AnimAlt-ZEBET** – *fulltextová databáze*, zabývající se alternativními metodami pokusů na zvířatech v biomedicíně a souvisejících oborech. Zahrnuje asi 800 zdrojů.
- **CCMed (Current Contents Medicine)** – obsahuje *časopisecké články* z oblasti medicíny a zdravotní péče z Německa a v německém jazyce vycházejících časopisech. Zahrnuje asi 900 časopisů.
- **CCRS (Chemical Carcinogenesis Research Information System)** – *faktografická databáze*, obsahuje kritické zhodnocení testů a výsledky karcinogenních a mutagenních činností chemických látek na člověku i zvířatech.
- **CHEMIDplus (CHEMical IDentification File)** – *faktografická databáze*, obsahuje terminologické informace pro chemické látky.
- **Chemikalien und Kontaktallergie (Archive)** – *faktografická databáze* pro toxikologii a lékařství. Je dostupná pouze přes DIMDI SmartSearch.
- **Cochrane Library – CDSR** – *fulltextová databáze* recenzí a dokladů vývoje v oblasti medicíny a příbuzných oborů.
- **DAHTA-Datenbank** – obsahuje HTA zprávy a projekty poskytované v Německu German Agency for Health Technology Assessment of DIMDI (DAHTA@DIMDI) a také dalších institucí v systému německé zdravotnické péči.
- **Deutsches Ärzteblatt** – *bibliografická databáze*, jejíž dokumenty jsou spojeny s odpovídajícím originálem fulltextu.
- **DIQ (Documentation and Information Retrieval System for Quality Assurance)** – databáze obsahující odkazy týkající se předmětu zajištění jakosti významné pro oblast medicíny. Zdroji jsou vědecké časopisy, noviny, monografie a šedá literatura zejména v německy mluvících oblastech.
- **DIQ (Documentation and Information Retrieval System for Quality Assurance)** – centrální databáze pro projekty kvality ve zdravotní péči v Německu.

- **ETHMED (ETHics in MEDicine)** – zahrnuje literaturu soustředující biomedicínskou etiku s důrazem na etiku v medicíně, publikované zejména v Německu, Rakousku a Švýcarsku.
- **GeroLit (GEROntological LITerature)** pokrývá mezinárodní literaturu v oblasti sociologie a psychologie stáří. Geriatrii a demografii, dále informace z oblasti sociální politiky a práce. Je zastoupena také právní literatura, dotýkající se této problematiky.
- **gms (German Medical Science)** obsahuje *bibliografická data* spojená s odpovídajícími fulltexty. Databáze obsahuje výzkumné články z oblasti medicíny.
- **Gms meetings – fulltextová databáze** obsahuje abstrakty z vědeckých lékařských konferencí.
- **HECLINET (HEalth Care Literature Information NETWORK)** *bibliografická databáze* pro oblast zdravotnické administrativy, zdravotnických služeb a péče, (již není aktualizována).
- **Hogrefe-Verlagsdatenbank und Volltexte** – databáze pro oblast psychologie, psychiatrie a medicíny.
- **HSDB/TOXNET (Hazardous Substances Data Bank)** *faktografická databáze*, obsahující informace o toxikologických a farmakologických látkách, které jsou potenciálně nebezpečné pro životní prostředí.
- **Kluwer-Verlagsdatenbank** je *bibliografická a fulltextová databáze* z oblasti přírodních věd, medicíny, sociálních a humanitních věd. Bibliografická část je v angličtině, fulltextová v původních jazycích. Zdrojem je asi 600 odborných časopisů.
- **MEDLINE (MEDical Literature Analysis and Retrieval System OnLINE)** *bibliografická databáze* pokrývající celosvětovou medicínskou literaturu, včetně stomatologie, veterinární medicíny, psychologie a veřejného zdravotnictví. Obsahuje téměř 30 milionů záznamů.
- **SOMED (SozialMedizin)**- *bibliografická databáze* informací se zdravotnickou nelékařskou problematikou. Zdroje obsahují asi 700 dokumentů včetně německých disertací a šedé literatury.
- **Springer-Verlagsdatenbank** je *bibliografická databáze* zahrnuje významné databáze společnosti Springer z oblasti přírodních věd, psychologie, strojírenství, počítačové vědy, ekonomie a právní vědy. Bibliografické záznamy jsou spojeny s odpovídajícími fulltexty ve formátu pdf.. Je možné propojení fulltextů k relevantním dokumentům v jiných databázích (MEDLINE, EMBASE).
- **Thieme-Verlagsdatenbank** – *bibliografická databáze* pro medicínu a příbuzné obory

8.7 ORGANIZACE

DIMDI je strukturováno do čtyř oddělení“

M (Medical Information) má 35 zaměstnanců,

T (Medical Transaction) má 20 zaměstnanců,

D (Data Processing) zaměstnává 47 lidí

V (Administration) zaměstnává 26 lidí.

Dozorčí rada DIMDI se schází dvakrát ročně a má pět členů.

Sídlo DIMDI

Waisenhausgasse 36-38a, Kolín nad Rýnem

9 GENIOS

9.1 HISTORIE

1979 - první databáze literatury z oblasti podnikové ekonomie BELIT

založení GBI – Společnost pro ekonomicko-podnikové informace.

1983 - první databáze s prezentací rozsudků a poznámek BONMOT

1995 - dochází k online přenosu grafiky, tabulek a obrázků, další tisk v plných textech,

z toho 10 denních tisků a více než 60 časopisů

2003 - vytvořen F.A.Z. – Frankfurter Allgemeine Archivs

- exklusivní nabídka firemní databáze Hoppenstedt
- vytvoření GBI přehledu firem - možnost získání zhuštěného přehledu o nejdůležitějších datech a údajů ke konkrétní určité oblasti podnikání.

2005 - přejmenování GBI na GBI-Genios Wirtschaftsdatenbank

2006 - databáze pod názvem „GENIOS German Business Information“

9.2 SOUČASNOST

Producent databází

Databázové centrum

Nabídka služeb a produktů čítá přes:

- 800 databází
- 60 milionů podnikových informací
- 180 denních a týdenních novin
- 10 milionu odkazů na literaturu
- 420 odborných časopisů
- 50 tisíc studií trhu
- 2 tetrabytů dat
- 20 tisíc rozsudků a poznámek
- 36 milionů informací o lidech a značkách
- 9 tisíc vyhodnocených časopisů

Mezi jeho zákazníky patří velkopodniky, poradenské firmy, banky, pojišťovny a vydavatelství.

9.3 PRODUKTY A SLUŽBY

GENIOS Datenbase (více než 800 kvalitních zdrojů z více než 250 vydavatelství a společných partnerů, kteří jsou vyhledávání pomocí jejich vyhledávacích nástrojů).

Přístup k vysoce hodnoceným informacím z oblasti politiky, managementu, ekonomiky, tisků a firem.

Přístup k databázím je placený, je zde možnost získat jednotlivé obsahy databází 2 způsoby: buď jako host nebo jako profesionální zákazník.

9.4 REŠERŠNÍ ČINNOST

Zákazník získá individuální rešeršní plochu, která se hodí přesně k informačním potřebám konkrétní firmy. Přes speciální odkaz si může firma stáhnout své požadavky do vlastního firemního intranetu a pak již jednoduše a rychle zadávat dotazy do konkrétní databáze.

Content4Portals (řešení, které umožňuje zvyšovat atraktivitu webových stránek jednotlivých zákazníků)

Wiso (nejobsáhlejší přehled německé literatury ekonomických a sociálních věd)

FirmenDossiers – (firemní dokumentace, informace o konkrétní firmě)

9.5 MOŽNOSTI VYHLEDÁVÁNÍ V KATEGORIÍCH

1. *Firemní informace* – přes 60 milionů dokumentů z 80 top nejlepších
2. *Spolkové úřední listy* – přes online přístup dostupných více než 8 milionů původních dokumentů ze spolkových úředních listů, doplněné o obchodní rejstříky pro Švýcarsko a Lichtenštejnsko
3. *Denní a týdenní tisk* – denně aktualizované články z více než 180 novin
4. *Odborný tisk* – přes 420 odborných časopisů ve více než 40 tematických oblastí - rychle a jednoduše např. medicína&léčiva, chemie&látky, telekomunikace, textil&oblečení apod.
5. *Zprávy z oboru & fakta*
6. *Personální/občanské informace* – přes 100 zdrojů rešeršovaných v 8 sdruženích (kartelech) např. bibliografické databáze, osoby ve firemních databázích, osoby v obchodním rejstříku, osoby v tisku, autoři odborné literatury.
7. *Vědecké důkazy* – přes 10 milionů důkazů z 9000 zdrojů, sociální vědy, politické vědy, informační vědy.
8. *eBooks/elektronické knihy*

10 DUN & BRADSTREET

10.1 HISTORIE

Vznik D&B: 1933

Tradice:

Společnost nabízející komerčně materiály obsahující kreditní informace o amerických firmách s názvem **Bradstreet's Improved Commercial Agency Reports** založil v roce **1849 John M. Bradstreet** a společnost **The Mercantile Agency** založil už v roce **1841** obchodník **Lewis Tappan**. V roce 1958 ji získal jeho švagr **Robert G. Dun**, pod jehož vedením vznikla tehdy ojedinělá sbírka dokumentace o 20.000 firmách. V roce **1895** změnila firma jméno na **R. G. Dun and Copany**. V roce 1933 se obě jmenované firmy spojily pod současným názvem.

Dun & Bradstreet poskytovala zpočátku pouze hospodářské informace o amerických firmách. Po první světové válce začala působit také v Evropě a později i na dalších kontinentech.

10.2 SOUČASNOST

Americká mezinárodní společnost

Plný název: Dun & Bradstreet Corporation

Typ informací: B2B (business-to-business; mezipodnikových vztahů)

Báze dat D&B: informace o téměř 120 miliónech firem z 220 zemí

Výkonný ředitel: Steven W. Alesio

Počet zaměstnanců: 70.000

Obrat: ročně více než 4 miliardy dolarů

Zákazníci: přes 2 miliony

Sídlo

103 JFK Parkway, Short Hills, New York

10.3 DUN & BRADSTREET V ČR

Zastoupení od roku 1992 jako **D&B Czech**. 15. května 2004 došlo ke spojení společnosti **Dun & Bradstreet International** se společností **Bonnier Affärsinformation AB** se sídlem ve Stockholmu.

10.4 DATABÁZE FIREM D&B

Z celkového počtu téměř 120 milionů firem, které D&B registruje, je:

- 78 milionů aktivních firem využitelných pro řešení v oblastech Řízení úvěrových rizik, Řízení prodeje a marketingu, Řízení dodavatelských vztahů a Řízení e-business,
- 38 milionů neaktivních firem s historickými údaji dostupných pro porovnávání a přiřazování dat k subjektům a pro čištění a racionalizaci dat,
- denně se aktualizuje více než 1,5 milionu profilů firem.

Největší kompaktní podnikovou DB v D&B je **BIR** (Business Information Reports), obsahující následující **údaje** o téměř 20 milionech firem:

- **D&B Rating** (index čisté hodnoty firmy)
- **Condition** (hodnocení celkového stavu firmy)
- **Trend** (předpokládaný vývoj stavu firmy)
- **Average credit** (výše průměrného měsíčního úvěru, který může firmě zájemce poskytnout bez zvláštních záruk)
- **Payment score** (jak rychle firma splácí účty)

10.5 HLAVNÍ SLUŽBY D&B

3 hlavní skupiny služeb:

- a) **D&B Risk Management Solution** (hodnocení firem pro banky a zákazníky)
- b) **D&B Sales & Marketing Solutions** (pomáhá firmám v marketingu a strategii řízení)
- c) **D&B Supply Management Solutions** (umožňuje firmám provádět odhad dodavatelů a subdodavatelů)

10.6 SPECIALIZOVANÉ SLUŽBY:

1. **D&B Management Solution** (pro řízení úvěrových rizik – veškeré potřebné údaje pro posouzení firmy z hlediska kredibility)
2. **D&B Rating** (přímé přidělování čísla „rizikového faktoru“ - 1 = nejmenší, 4 = největší riziko)
3. **D&B Paydex** (očíslování platebního skóre firmy – od 0 do 100, označuje míru průměrného opoždění plateb – nejlepší 100 = méně než 20 dní, např. 20 = 120 dní po splatnosti)
4. Hospodářské zprávy o jednotlivých podnicích z vybraných zemí na vyžádání (standardní s kompletními informacemi, rozšířené s označením finanční síly a rizikovosti a zkrácené s pouze klíčovými ukazateli o firmě)
5. **Monitoring** (na vyžádání následně po zpracování hospodářské zprávy a každý měsíc zaslání aktualizujícího dodatku)
6. **e-Alert** (pravidelní zaslání informací o změnách ve všech finančních údajích zvolených firem)
7. **D&B Country Report** (různé typy zpráv i předpovědi vývoje), dělí se na:
  - Country RiskLine Report (ukazatele rizikovosti země včetně indexu zpoždování plateb a dalších klíčových ukazatelů)
  - Country Report (podrobné politické, hospodářské a obchodní údaje a analýzy)
  - International Risk Payment Review (fulltext publikace souhrnných údajů o vybraných více než 130 zemích)
  - D&B Country Rating (indikátory rizikovosti – kategorie 25 stupňů, nejvyšší = 25)
8. **D&B Sales & Marketing Solutions** (marketingové informace pro získávání nových zákazníků), dělí se na:
  - Global Reference solutions (identifikace členů korporací)

- eWOW (Who Owns Whom)

9. **D&B Supply Mgmt Solutions** (pro řízení nákupů a dodavatelských vztahů – on-line informace k ověřování a prověřování potenciačních obchodních partnerů – i pro elektronické transakce)

10. **D&B Small Business Solutions** (balík produktů upravených speciálně pro malé firmy)

11. **E-Business Solutions**

12. **Hoovers Online** („hloubková data s vysokou aktualitou pro profesionály“ pro prodej, marketing a obchodování produkty firem.

10.7 D&B D-U-N-S®

Jednou z nejvýznamnějších aktivit D&B je přiřazování firmám identifikaci označovanou jako **D&B D-U-N-S®** (číslo z Data Universal Numbering System) – devítimístný číselný identifikátor. S jeho pomocí je možné nalézt firmu v kterékoli části světa a v řadě případů rozpoznat její vlastnické vazby.

10.7.1 The DUNSRight™ Proces

Patentovaná procedura, zahrnující více než 2.000 samostatných kontrol údajů, které se v databázích D&B vyskytují, a to jak automatických, tak intelektuálních kontrol. Postupuje se v **pěti kvalitativních krocích**:

1. **Globalní sběr dat** (vždy z více zdrojů),
2. Patentovaný systém **přiřazování dat k subjektům** (výsledkem jsou přesné profily stávajících i jejich potenciálních obchodních partnerů),
3. Přiřazení **D&B D-U-N-S®**,
4. Určení **provázanosti firem** (objasnění vlastnické vazby firem na základě Hospodářských zpráv D&B se sledují informace o kapitálové a organizační struktuře firmy),
5. **Prediktivní indikátory** (D&B Rating a platební skóre v D&B Paydex – hodnocení založená na statistických modelech a matematických vzorcích, které uvádějí pravděpodobnost stejného chování firmy v budoucnu.

Obchodní informace D&B lze členit do **čtyř kategorií**:

1. **kreditní informace** (zahrnují údaje, umožňující posouzení úvěrové bonity společností nebo soukromých osob, zejména se jedná o kreditní zprávy, analýzy úvěrové bonity, zprávy o platební morálce apod.),
2. **marketingové informace** (jde o informace a služby marketingového charakteru, zejména marketingové analýzy, informace obsahující adresy společností pro marketingové kampaně jak obecného charakteru tak i kampaně cílené),
3. **katalogové informace** (jde o poskytování obchodních informací katalogového typu v katalogích či adresářích nejrůznějšího druhu),
4. **informace o finančních trzích** (patří sem zejména údaje o pohybu finančních trhů, pohybu cen akcií, informace z burz cenných papírů apod.).

11 LITERATURA

BOAZ, David. Left out of media coverage. San Diego : Cato Institute, 2004.

BRATKOVÁ, Eva. Světová databázová centra a jejich báze dat bází dat. [online]. [cit. 2008-06-07]. Dostupný z WWW: <http://www1.cuni.cz/~brt/W4LS/dbc.html>.

BRUSHWOOD, David B.; KIMBERLIN, Carole A. *Media Coverage of Controlled Substance Diversion Through Theft or Loss*. Gainesville : Department of Pharmacy Health Care Administration, College of Pharmacy, University of Florida, 2005.

Databases in Science and Technology – STN International.[online]. [cit. 2008-06-07]. Dostupný z WWW:<http://www.stn-international.de/>.

- Databases on STN International.[online]. [cit. 2008-06-06]. Dostupný z WWW: http://www.stn-international.de/stndatabases/c_datab.html.
- FREIMANOVÁ, Monika. *ISI. Web of Knowledge*. Referát k předmětu Světové informační systémy. Opava : ÚISK FFUK, 2007.
- GIESKES, Hans. *Competitive intelligence at Lexis-Nexis*. Ohio : Lexis-Nexis Group, 2006.
- HAMMER, Petr. *Dun&Bradstreet*. Referát k předmětu Světové informační systémy. Opava : SLU, 2007.
- JASENSKÁ, Daniela. *GENIOS- German Business Information*. Referát k předmětu Světové informační systémy. Opava : SLU, 2007.
- KIRKWOOD, Hal. *Analyze that: Lexisnexis media analyzer*. Indiana : Management & Economics Library, Purdue University, 2006.
- KRÁSNÁ, Jitka. *Institute for Scientific Information*. Referát k předmětu Světové informační systémy. Opava : SLU, 2007.
- Lexis* [online]. Ohio : LexisNexis, 2007 [cit. 2007-06-20]. Dostupný z WWW: <http://global.lexisnexis.com/us>.
- MATULOVÁ, Andrea. *Factiva*. Referát k předmětu Světové informační systémy. Opava : SLU, 2007.
- MULAČ, Michal. *Systém STN International – FIZ Karlsruhe*. Referát k předmětu Světové informační systémy. Praha : UISK, 2008.
- OCLC : Online Computer Library Center* [online]. c2008 [cit. 2008-06-01]. Dostupný z WWW: <http://www.oclc.org>.
- PAPÍK, Richard. Databázové centrum STN International [online]. [cit. 2008-06-07-05]. Dostupný z WWW: <http://dialog.cvut.cz/docs/ch7.php3>.
- PAPÍK, Richard. Vyhledávání informací III. Dialogové služby světových databázových center. [online]. In Národní knihovnická revue. Rok 2002, č. 1, s. 20–30. [cit. 2008-06-07]. Dostupný z WWW: <http://knihovna.nkp.cz/Nkkr0201/0201020.html>.
- QUINT, Barbara. *LexisNexis undertakes modest rebranding effort*. [s.n.] : [s.l.], 2001.
- SCHWARTZ, Lisa M.; WOLOSHIN, Steven; BACZEK, Linda. *Media coverage of scientific meetings. Too much, too soon?* New York : JAMA, 2002.
- STUPARIČOVÁ, Kateřina. *Lexis-Nexis*. Referát k předmětu Světové informační systémy. Praha : UISK, 2008.
- VLASÁK, Rudolf. Světový informační průmysl. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1999. 341 s. ISBN 80-7184-840-9.
- VLASÁK, Rudolf. Světový informační průmysl. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1999. 341s. ISBN 80-7184-840-9.
- Webové stránky společnosti Dun & Bradstreet Corporation . Dostupný z WWW: <http://www.dnb.com>.
- Webové stránky společnosti Dun & Bradstreet spol. s r. o. Dostupný z WWW: <http://www.dnbczech.cz>.